

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sabbato. De mala pace quam Christus suis vetat. Optabilius est bonum
bellum quàm mala pax.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

Eccles. 34.

Greg. Nyss.
Irenaeus.Tursell.
6. c. 9.

Non prohibetur sensus timoris qui non est in nostra potestate, sed ne ultra sensum timor abeat ne quid in nobis efficiat quod fidelitati ministerii nostri aduersetur, ne desistamus prope rea convertendis animabus, fidei propagandae, & veritati propagandae. Vel ne timeamus omnino, vel magis timeamus Deum quam homines, & bono timore malum expellamus, ut ait Sapiens: *Qui timeat Dominum nihil trepidabit & non pavebit.* HOC unum timeamus, ajunt Sancti, ne quid vehementius quam Deum timeamus. Hoc unum in malis timendum est, ipse malorum timor. Et qui nimis humana timet mala, non satis timet, quia non timet divina & aeterna quae longè magis timenda sunt.

Quod praclare admodum & sentiebat & loquebatur S. Franciscus Xaverius, qui literis ad Provinciam Lusitaniam datis scribit in haec verba de suo in Japoniam itinere: *Obstupescunt studiosi mei omnes, & amici, quod tam longinquum ac periculosum suscipere iter non verear. Multa mihi tempestatum, Syrtium, Piratarum pericula proponunt. Caterum haud paulo magis ego illos invicem obstupesco quod tam exiguam habeant Dei fiduciam, cuius illa omnia in ditione sunt & potestate. Equidem cum Dei nutu atq; imperio omnia gubernari acrio sciam, NIHIL OMNINO METUO PRÆ-*

TER IPSUM DEUM; Ne scilicet de mea in suo obsequio, religionis studio, negligentia inertiaque meritas exigat poenas. Quocirca reliquos terrores discrimina, arummas, cruceis, nihil admodum pertimesco. Vnum quippe timeo rerum omnium effugium ac moderator Deum: quod res cetera, quae vitioxia, non nisi quantum ille sinis, nocere hominibus queant. Et rursus ubi agit de sua in Sinas expeditione, post multa de utriusque periculis & corporis & animae sic concludit, *Quocirca cum haec animae pericula longè majora corporis periculo iudicemus, satius ac tutius esse ducimus per vitia discrimina pertransire, quam in discrimen adducere animae salutem. Omnino deliberatum est mihi in sinas, Deo favente, in vitis ejus hostibus, penetrare: nam si Deus pro nobis, quis contra nos? Magnum omnino adimus periculum: si nihil aliud, perpetua servitutis. Verum amen hac me cogitatio consolatur, satius esse Dei causa servitutem servire, quam cruci suffragari liberam.*

Ad haec quid dices qui metu vel unius asperioris verbi aut repulse ferendae non audes cum peccatore congregari? Non audes manifestè peccantem arguere; vel clam monere ne peccet? *Va dissolutio corde! Va mihi qui tacui! Va mihi est, si non Evangelizavero.*

Vide passim ubi de Fortitudine.

S A B B A T O.

DE MALA PACE QVAM CHRISTVS
SUIS VETAT.

Nolite arbitrari quia pacem venerim mittere in terram; non veni pacem mittere sed gladium. Matth. 10.

VERITAS PRACTICA.

Optabilius est bonum bellum quam mala pax.

RATIO HÆC EST prater alias, quia optabilius est bellum habere cum hominibus quam cum Deo; aut pacem cum Deo habere, quam cum hominibus.

Sed bonum bellum, bellum est cum hominibus, & pax cum Deo; mala vero pax, pax est cum hominibus, & bellum cum Deo; optabilius ergo est bonum bellum quam mala pax. Quod tamen in praxi est ratum.

PUNCTUM.

TANTA res est, salus animae, seu salutis promovendae negotium, ut nullis obstaculis retardari, nullis considerationibus impediri suos velit Dominus, quin semper quantum in ipsis erit, opus Domini operentur. Opponet se illis quidem mundus; sed mundo resistant oportet, & cum duobus praecipue modis sese mundus opponat, terrore scilicet & blanditiis, seu metu poenarum & affectu cognitionis; contra utriusque oppositionis genus sic suos instruit ut postquam de tolerandis malis egit, statim de blanditiis superandis tractet; *Nolite arbitrari, inquit, quia pacem venerim mittere in terram*

non

Non veni enim pacem mittere sed gladium: veni enim separare hominem adversus Patrem suum, & filium adversus matrem suam, & nurum adversus socrum suam, & inimici hominis domestici eius. Qui amat patrem aut matrem plusquam me, non est me dignus. Et qui amat filium aut filiam super me, non est me dignus. Suntque alia plura in hanc sententiam quæ pergit Dominus, quod suis evangelicis operariis, cum prædicando Evangelium videbitis concives, amicos, parentes & alios cognatione seu amicitia junctos dissidere à vobis, vel inter se pugnare propter Evangelii prædicationem vos, ne desistatis ab opere & munere vestro; licet offendantur, licet amicitiam & pacem quæ inter vos inerat, solvant, & in odium vertant; melius est tale odium quam mala hæc amicitia, melius est bonum bellum quam mala pax; non est ista Pax quam veni mittere in terram, cum potius attulerim gladium quo discindantur istæ amicitia & illa fœdera quæ sese opponunt Evangelio. Sic interlinearis glossa, Non ad hoc, inquit, in er hominis veni ut carnales affectus confirmem, sed spirituali gladio dissociem; Et S. Hieronymus, Missus est bonum bellum ut rumpatur Pax mala, Pax illa scilicet quæ vel à prædicando vel à credendo impediret & quæ idcirco dicitur mala quod tale bonum impediat.

Salutare profectò monitum & quod extendi ulterius potest ad debitum correctionis fraternæ persolvendum. Sunt enim multi qui quos peccare vident, non audent arguere vel monere, ne pacem inter se turbent, maluntque eos in suis vitiis relinquere, ut se in pace conservent, quam si vitia corripiant, bellum quodammodo domigentant. sed audiant illi Christum Dominum, Non veni Pacem mittere, sed gladium; Audiant & cōfidenter veritatem propositam; Optabilis est bonum bellum, quam ista mala pax. Non est quidem optandum bellum, & si fieri potest pax cum omnibus est habenda, sed si non potest licite fieri, magis optandum bellum tanquam quid melius quam mala pax.

Ratio est evidentissima quoad primam illam partem qua dicitur melius esse bellum quod haberi potest cum hominibus quam cum Deo; & meliorem illam pacem quæ habetur cum Deo quam quæ haberetur tantum cum hominibus, cum præjudicio pacis divinæ. Hoc enim perinde est ac dicere, melius est offendere homines, sive illorum incurere offensionem sine ulla culpa nostra, quam culpam aliquam admittere qua eodem evitaretur offensio hominum, sed divi-

na incurreretur offensio. Quis autem de hac propositione dubitare possit? Quis Christianus nesciat, ne veniale quidem peccatum consideratione omnium omnino hominum fas esse perpetrare? Quis nesciat illud Ecclesiastici, Ne accipias personam ut delinquas: Atque illud ejusdem *Eccl. 4.2. & 18.* Quid est homo, & quæ est gratia illius? Et quid est bonum, aut quid nequam illius? Si videlicet comparetur cum Deo. O quam sapienter Apostoli, Principibus sacerdotum se persequentibus: *Act. 4.* Si justum est in conspectu Dei vos potius audire quam Deum, iudicate: Quasi dicerent, licet reculari posset vestrum iudicium, quia de vobis agitur; tamen res ita est evidens quod Deo potius quam vobis parere debeamus, ut vestram de hac veritate sententiam non recusemus. Tunc contra sentire velles?

II. PUNCTUM.

SED bonum bellum, bellum est cum hominibus, & Pax cum Deo: mala vero Pax, Pax est cum hominibus, & bellum cum Deo.

Fieri quidem potest correctio seu admonitio cum aliqua culpa, si non serventur prudentiæ leges & circumstantiæ; sed supponimus debitè fieri, & bene correctum, malè insurgere & infringere in corripientem; Non enim amat pestilens eum qui se corripit; Tunc sicut in eo qui corripitur malum est culpæ, sic in eo qui corripit de quo hic præcipue agitur, malum est aliquid poenæ quod dicitur bellum seu pugna & dissidium: sed bonum est bellum, quia ex bona susceptum est causa, nempe ex charitate, ex zelo, ex fidelitate quam debet suo muneri & officio qui subditum corripit aut alium sibi commissum; qua in debita fidelitate pax cum Deo servatur, quia sic ille jubet, sic illi obeditur quando præceptum de correctione servatur.

At verò mala pax, pax est cum illo, quem ne offendas, non corripis; sed bellum est cum Deo; peccatum est, offensio Dei est, injuria Dei est, creatura præfertur Creatori, nempe is peccator qui corripit debuerat, magis timetur quam Deus, qui corripit: æceperat. Sic dictum Heli à Domino, Magis honorasti filios tuos quam me. *1. Reg. 2.* Sic arguitur David quod noluerit, contristare spiritum Amnon filii sui, quoniam diligebat eum. *2. Reg. 13.* Sic reprehenduntur Prophetæ molliores & palpantes vitia. In malitia sua latificaverunt Regem, & mendaciis suis principes? *Oste. 7.* A Prophetâ usque ad sacerdotem cuncti faciunt delictum.

Jer. 4.
 Thren. 2.
 Ez. 13.
 Serm. 10. de Verbu. Dom.
 Prov. 27.
 Ephes. 5.
 Nahum. 1.

lum, & curabant contritionem filia populi mei cum ignominia dicentes, Pax Pax, & non eras Pax PROPHETE tui viderunt tibi falsa & stulta, nec aperiebant iniquitatem suam ut te ad poenitentiam provocarent. V. & qua consumunt pulillos sub omni cubito manus, & faciunt cervicalia sub capite unversa etati, ad capiendas animas.
 Tu vulnus fratris tui contemnisti, inquit sanctus Augustinus, tu vides perire & negligis? Pejor es tu tacendo quam ille conviciando. Rursumque idem, Nescio utrum Christiana amicitia putanda sunt in quibus magis valet vulgare Proverbium, obsequium amicos, veritas odium parit, quam ecclesiasticum, meliora sunt vulnera diligentis quam fraudulenta ofensa odientis. Tritum est illud sancti Gregorii sed profecto grave & serium. Qui emendare potest & negligit, participem se delicti constituit. Velle ne ea ipsa committere que tu in aliis vides? At si non corripis quando potes & debes, tu horum efficeris omnium reus & participes, unde Apostolus, Nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum, magis autem redarguite. Ex quibus certe patet, quantum inesse possit culpæ in illa mala pace, quale inde bellum cum Deo qui expressè propterea dicitur, Deus amulatur, & ulciscens Dominus; ulciscens Dominus & habens furorem.

III. PUNCTUM.

OPTABILIVS est igitur bonum bellum quam mala Pax. Cum sit optabilius bellum cum hominibus quam Deo, & pax optabilior cum Deo quam cum solis hominibus, Discipulo, inquit Propheta, ubi sit prudentia, ubi sit virtus, ubi sit intellectus, ut scias simul ubi sit Pax. Et Et apte Sapiens: Melior est manifesta correptio quam amor absconditus. VTI NAM magis nemini obijurare necesse sit, aiebat sanctus Bernar-

Baruch. 3.
 Prov. 27.

APPENDIX, AD MISSIONES FRUCTUOSE OBEVNDAS.

Juxta hæc Christi Domini mittentis suos, verba:

Euntes predicare, dicentes, quia appropinquavit regnum cælorum. Mat. 10.

Matth. 4.
 Luc. 10.

QUOD Missionum Author Christus Dominus suis præcepit Apostolis ut primum dicerent, & prædicarent, hoc ipse sibi ante præscripserat cum cepit predicare & dicere: Poenitentiam agite, appropinquavit enim regnum cælorum. Atque hoc ipsum postea septuaginta duobus discipulis imperavit, cum illos misit binos ante faciem suam in omnem locum quò erant ipse venturus; dicit illi, inquit, appropinquavit in vos regnum Dei.

us, Hoc enim melius, sed quoniam in multis offendimus omnes, mihi tacere non licet cui ex officio incumbit peccantes arguere, magis autem urgeat charitas. Apertissime autem sanctus Augustinus, Phrenetici nolunt ligari, lethargici nolunt excitari, sed charitas illum ligat, istum simulat, ambos amat; ambo offenduntur sed ambo diliguntur; ambo indignantur agri, sed sanati gratulantur.

Sec. 41. in Cantica.
 Ep. 167.

Et certe si vel erra et animantes belluæ, vel in foveam dedicissent, essent retrahenda; unde est illud Deuteronomij, Non videbu bovem fratris tui aut ovem errantem, & prateribus; & si videris cecidisse de via, suble vabu? Quanto magis si ipse frater, si domesticus si quis alius ceciderit & errarit; Tanta est hujus præcepti commendatio, ut eius commendandi finem vix ullum, Scripturæ faciant, Corripie amicum. inquit Ecclesiasticus, ne forte non intellexerit & dicat, non feci, aut si fecerit non iterum addat facere. Corripie proximum, ne forte non dixerit, & si dixerit, ne forte iteret. Corripie amicum, sape enim sit commissio. Corripie proximum antequam commiserit: & da locum timori altissimi, quia omnia Sapientia timor Dei, & in illa, timere Deum, & in omni Sapientia dispositio legu, Et non est Sapientia nequitia disciplina, & non est cogitatus, peccatorum prudentia; Quasi diceret, ne putes te prudenter agere ad conservandam pacem, si quando corripiendus est proximus, tum sileas; non est prudentia sed nequitia & nequitia disciplina, id est, fomentum malitiæ & peccati, quod ipso peccato pejus est. Expende singula & da locum timori Altissimi, non timori hominum vel amori.

Deut. 21.
 Ecclesi. 19.

Si quis autem corripui noluerit, hoc ipso magis est corripiendus.

Vide in 4. parte, Feria quarta Hebdomadæ 16, ubi hæc demonstratur veritas.

Diversa quædam est verborum forma, sed idem planè sensus: nam regnum cælorum, regnum est Dei qui potissimum in cælis regnat: & regnum Dei regnantis in terra sive in mentibus hominum, regnum cælorum est, sicut gratia dicitur gloria, cujus est semen & quoddam velut initiu.

Rom. 13.

Verè autem appropinquare dicebatur hoc regnum, cum Christus venit in terras, cum cepit prædicare, predicari & credi, quia quod